

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ '2023

Politechnika
Łódźka

2023

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації та змісту освіти
Одеський національний морський університет
Братиславський університет економіки і менеджменту (Словацька Республіка)
Лодзинський технологічний університет (Польща)
Морський торговельний порт «Південний» (Україна)
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова (Україна)
Український державний університет
науки і технологій (Україна)
Центр дослідження Китаю (KASH – OHMU) (КНР, Україна)

Politechnika
łódzka

**ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ
МЕНЕДЖМЕНТ: НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ
ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ**
МАТЕРІАЛИ
III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ '2023

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Серія
«Проектний та логістичний менеджмент:
нові знання на базі двох методологій»,
Том 7*

Одеса
КУПІРСЬКО СВ
2023

Рекомендовано до видання:
Протокол № 4 засідання Вченої ради ОНМУ від 29 листопада 2023 року

П 791 **Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій. Том 7 : збірник наукових праць.** – Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2023 – 198 с.: іл., табл. - (Серія «Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій», Том 7)
ISBN 978-617-7880-38-6

У збірнику наведено матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій».

Збірник становить інтерес для наукових та науково-педагогічних працівників, фахівців з менеджменту, здобувачів вищої освіти, чий професійні та практичні інтереси пов'язані з управлінням та розвитком підприємств в умовах викликів зовнішнього середовища .

Матеріали публікуються за оригіналами, що подані авторами.

УДК: 656.076.658.821

ISBN 978-617-7880-38-6

© Колектив авторів, 2023

СЕКЦІЯ 2

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

УДК 330.3:339.92

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО СЬОГОДЕННЯ: ВІД АВТОНОМІЇ ДО КОЛАБОРАЦІЇ Й КОМПЛАСНСУ

Білоцерківець Володимир Вікторович,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри

міжнародної економіки і соціально-гуманітарних дисциплін

Завгородня Олена Олександрівна

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри інтелектуальної власності та управління проектами,
Український державний університет науки і технологій

Конкуренція, як атрибут, базовий механізм та драйвер ринкових відносин, діалектично трансформується під впливом глобалізації. Насамперед, йдеться про процеси, що обумовлюються формуванням глобального трансграничного інформаційно-інноваційного простору й супроводжуються «втягуванням» у інфосферу не тільки найрозвиненіших, але й менш розвинених, що в цілому модифікує умови конкуренції та саме конкурентне середовище, сприяє реієрархізації детермінант та рушійних сил конкурентоспроможності країн [1, С.99-101] й ініціює зміни у моделях управління міжнародною конкурентоспроможністю.

На порубіжжі ХХ–ХХІ сторіччя разом з поширенням явищ глобалізації поступово відкриваються мікро- та макро- інноваційні системи [2], істотно зростають можливості та удосконалюються механізми набуття і спрямованого розвитку інформаційноємних та наукоємно-технологічних конкурентних переваг у різних сферах і секторах світової економіки, урізноманітнюються не тільки форми глобальної конкуренції та суперництва за ресурси світ-системи, а й стратегічні пріоритети та відповідний інструментарій конкурентної політики.

Так, за виміром “локальне - глобальне” традиційні ресурси стають порівняно доступнішими і навіть глобальними за географією використання/споживання, натомість суб’єкти конкуренції за стають усе більш глобальними за масштабами діяльності та диференціацією ринків збуту, а розвинені “штучні” конкурентні переваги – більш локальними. Як наслідок, у конкурентній політиці визрівають дві тенденції. По-перше, за поширення уніфікації та стандартизації правил ведення господарської діяльності, все більше уваги приділяється захисту наявних та орієнтації на створення унікальних конкурентних переваг, наприклад:

- економічно активного, висококваліфікованого, схильного до творчості та підприємництва соціального капіталу;

- проблемно орієнтованого науково-технічного сектору, різноманітних інноваційних систем, що забезпечують неперервний потік інновацій, селективно підживлюють новизною й посилюються міжнародну конкурентоспроможність вітчизняної продукції, спеціалізованих промислових кластерів,

- вибагливого внутрішнього споживача з помірною схильністю до імпорту, тощо.

З іншого, це зумовлює посилення уваги до комплаєнс-менеджменту, який забезпечує гармонізацію внутрішніх стандартів якості із міжнародними, уможлиблює інтеграцію вітчизняних підприємств у глобальні ланцюги створення вартості, дозволяє долати митні кордони, зокрема оминати чисельні “пастки” прихованого нетарифного протекціонізму.

За виміром “*форми конкурентної політики*” поширюється різноманіття означених форм - від крайнощі, тобто «повної байдужості до конкурентів», до різновидів із різною інтенсивністю боротьби і протистояння, від конкурентної взаємодії до певної форми злиття шляхом об'єднання або поглинання. Водночас під впливом глобалізації урізноманітнюються форми співробітництва конкурентів, поширюються явища їх кооперації, коєволюції, консолідації, колабрації та альянсових ініціатив [4].

В умовах глобалізації формується *інтегративний тип* конкурентної поведінки [5, с. 23], що відповідно до вимог часу ґрунтується на необхідності пошуку форм поєднання різнополярних тенденцій, а саме: загострення конкуренції і посилення конструктивної інтеграції та кооперації учасників ринкових відносин. Зміна конкурентної поведінки стає однією із визначальних ознак так званої нової економіки, де через втрату цінового потенціалу та посилення асиметрії в інформованості та розподілі ринкової влади, все частіше проявляються тенденції дерегулювання та нестабільності ринків. Коли починають танути традиційні межі галузей і країн, змінюються конкурентні стратегії, пріоритети, гравці та їх ролі, то попередні принципи конкурентної боротьби втрачають значущість. Це спонукає конкурентів до утворення різних форм співробітництва і мережевої взаємодії, обміну інформацією, досвідом, інноваціями, до удосконалення старих та розвитку нових форм і конкуренції, і взаємодії.

За виміром «*механізм конкуренції*» під впливом глобалізації відбувається зміна не тільки *об'єкта* конкуренції, а і її *способу, важелі та швидкості* досягнення конкурентних переваг. Спостерігається перехід від конкуренції «продукт проти продукту» або «ефективність проти неефективності» до такої форми конкуренції як «нелінійна» інновація проти «лінійної», що супроводжується стисненням часу бізнес процесів особливо в е-бізнесі.

Розвиваються форми *асиметричної конкуренції*, до прикмет якої відносять прояви таких форм конкуренції як “малий проти великого”, застосування вкрай ощадних методів, що дають вагомий результат, опосередковане позбавлення супротивника переваг через вплив на численні супутні вектори (наприклад, ресурси, масштабність). Проявам асиметричної конкуренції властиві не тільки дисбаланс (асиметрія) силах і ресурсах, а і такі риси як несподіваність,

непередбачуваність і навіть парадоксальність дій та результатів.

Прихильники концепції асиметричної конкуренції пропонують нові терміни для визначення глобальної конкуренції, такі як супер- та гіперконкуренція. Так, суперконкуренцію розглядають крізь призму таких фірм, які не дотримуються традиційних портфельних стратегій розвитку, а успішно конкурують своїми унікальними можливостями (процесами, інструментами, знаннями, навичками) і цим змінюють всю динаміку свого бізнес-середовища на свою користь, наприклад, як Amazon, ІКЕА, McDonald's [5, с. 72]. На відміну від традиційних підходів, де для конкурентних стратегій важливим є «створення переваг», гіперконкуренцію, за Р. Д'Авені та Р. Гюнтером, розглядають як таку, якій властиво «творче руйнування переваг конкурента», зміна правил конкуренції на свою користь.

Глобальна конкуренція, інтенсивність та швидкість якої прискорюється, відбувається на різних рівнях світової економіки суб'єктами різних сфер і галузей, у складі різних альянсів та об'єднань. Це потребує розвитку перманентної діяльності в сфері генерації та забезпечення оновлених та новітніх конкурентних переваг, термін життя яких поступово скорочується.

За виміром «роль конкуренції» відбувається перехід від функції стимулювання конкуренції (впровадження нових технологій, техніки, товарів) до відведення інноваційним факторам центрального місця в механізмі конкуренції. Під впливом глобалізації *інноваційний розвиток* на основі співпраці в «мережі інноваційної взаємодії» стає пріоритетним джерелом набуття конкурентних переваг. Інноваційна конкуренція, інноваційний характер конкурентних переваг, інтегративний характер конкурентної взаємодії учасників свідчать про поширення інноваційної парадигми сучасної теорії конкуренції.

Трансформація конкурентного середовища під впливом глобалізації веде до *метаморфоз конкурентних відносин* за наступними напрямками:

- балансування у співвідношенні пріоритетності глобального та локального, виключаючи і проміжні рівні у відповідності з вимогами сучасності;
- балансування у співвідношенні складових стратегії конкурентної боротьби (об'єкта, сфер, галузей, заходів, важелів, місця, термінів тощо);
- балансування у співвідношенні загострення конкуренції і посилення конструктивної інтеграції та кооперації учасників ринкових відносин;
- інноваційна детермінованість глобальної конкуренції в частині структури та складових конкурентного механізму.

Інтегративна конкурентна взаємодія суб'єктів глобальної конкуренції не означає заперечення або повний відхід від традиційної ринкової моделі конкуренції (безкомпромісна боротьба за виживання). Йдеться про появу різних форм кооперації на основі співробітництва за взаємовигідними напрямками, що дає змогу не тільки скорочувати витрати, підсилювати конкурентні позиції, а й найбільш швидкими темпами і з максимальною ефективністю отримувати і розповсюджувати нові знання. Відтак можна стверджувати, що з розвитком інформаційно-інноваційних зв'язків закладаються підвалини не тільки для

формування нового різновиду цілісності глобальної економічної системи та метаморфоз (трансформацій і модифікацій) глобальної конкуренції, а й для удосконалення механізмів управління міжнародною конкурентоспроможністю економічних систем різного рівня агрегації.

Список джерел:

1. Сучасна міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386 с.
2. Тарасевич В.М., Завгородня О.О. Інноваційно-інформаційна економіка: постіндустріальність, генераційність, відкритість. Економіка України. 2018. № 3. С. 36-48.
3. Bilotserkivets V., Zavorodnia O., Alsufieva O. (2019). The potential of collaboration in the economic interests' coordination of the innovative activity actors. Матеріали II Міжнародної конференції «Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід»: Матеріали, 12-15 листопада 2018 р., м. Гельсінкі, Фінляндія. Дніпро-Гельсінкі. С. 34-39.
4. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Розвиток конкурентних стратегій за умов глобалізації економіки. Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. 2018. Вип. 27(7), 21–26.
5. Шевченко Л.С. Асиметрична конкуренція: гра за новими правилами. Економічна теорія та право. 2021. № 1 (44), 66-83.

УДК 339.9:333.13

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Плотніченко Світлана Романівна,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту та публічного управління

Ярмак Катерина Сергіївна,

студентка Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного

Міжнародний менеджмент – система методів управління, спрямованих на формування, утримання, розвиток і використання конкурентних переваг у 272 різних країнах з метою підвищення ефективності, стабільності, зміцнення і розширення позицій міжнародних компаній на світових ринках [1].

У сучасних умовах глобалізації та зростаючого інтересу до нейроекономіки, теорія міжнародного (багатонаціонального) менеджменту стала важливою галуззю, яка потребує глибокого вивчення. Вона вже розглядається як самостійна наука, яка поєднує в собі знання, досвід та інновації, що є ключем до високоякісного управлінського мистецтва. Глобалізація та нейроекономіка вносять нові виклики в цю галузь, роблячи її міждисциплінарною областю наукових досліджень.

Безперечно, з найбільшими проблемами розвитку міжнародний менеджмент «стикається» в економічній сфері. Зокрема, до таких проблем можна віднести недостатню конвертованість національної валюти, порушення

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В
УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО СЬОГОДЕННЯ:
ВІД АВТОНОМІЇ ДО КОЛАБОРАЦІЇ Й КОМПЛАЄНСУ

Білоцерківець Володимир Вікторович, Завгородня Олена Олександрівна 32

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Плотніченко Світлана Романівна, Ярмак Катерина Сергіївна..... 35

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ
РОСЛИННОЮ ОЛІЄЮ, ЩО ПЕРЕВОЗИТЬСЯ У МОРСЬКИХ
КОНТЕЙНЕРАХ

Лапкіна Інна Олександрівна, Михайленко Марія Геннадіївна 37

ВИКЛИКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ МЕНЕДЖМЕНТУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ

Гловацька Світлана Миколаївна..... 40

TO THE ISSUE OF THE IMPACT OF CHINESE ENTERPRISES' OUTWARD
FOREIGN DIRECT INVESTMENT ON TECHNOLOGICAL INNOVATION

Yuliya Prykhno, Liu Tong..... 42

СЕКЦІЯ 3**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ
ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ

Корхіна Інна Арнольдівна, Петренко Віталій Олександрович 45

ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ЯК ПІДґРУНТЯ ПРОТИСТОЯННЯ
ВИКЛИКАМ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Левченко Валерій Валерійович 48

THE SECURITY FOR HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS DURING
MILITARY AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST
UKRAINE

Nataliia Filipenko 52

КЛАСИФІКАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ ЗА НАПРЯМКАМИ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ОСВІТИ

Ковтун Тетяна Антонівна, Фіногенова Ірина Олександрівна 55

СЕКЦІЯ 4

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ПРОЄКТНИЙ ТА ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
НОВІ ЗНАННЯ НА БАЗІ ДВОХ МЕТОДОЛОГІЙ
МАТЕРІАЛИ
III-ї НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ '2023**

*Серія
«Проектний та логістичний менеджмент:
нові знання на базі двох методологій», Том 7*

Видано у авторській редакції

Розробка оригінал-макету – к.т.н. Купрієнко С.В.

Підписано до друку: 10.12.2023 р
Формат 60x84/16. Ум.друк.арк. 11,51
Тираж 500 пр Зам. №01-23.

Видано:
КУПРІЄНКО СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ
м. Одеса
e-mail: orgcom@sworld.education
www.sworld.education

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК-4298

ФОП Москвін А.А. Цифрова друкарня "Сору-Art"
м. Запоріжжя

ISBN 978-6-177880-38-6

